ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2024 г.
COM(2024) 627 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Швеция

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 627 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Швеция

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета[1], и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета по икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета[3], с който бе създаден Механизмът за възстановяване и устойчивост, влезе в сила на 19 февруари 2021 г. По Механизма за възстановяване и устойчивост се предоставя финансова подкрепа на държавите членки за осъществяването на реформи и инвестиции, водещи до фискален стимул, финансиран от ЕС. В съответствие с приоритетите на европейския семестър той спомага за постигането на икономическо и социално възстановяване и за изпълнението на устойчиви реформи и инвестиции, по-специално за насърчаването на екологичния и цифровия преход и за укрепването на устойчивостта на икономиките на държавите членки. Механизмът също така спомага за укрепването на публичните финанси и за стимулирането на растежа и

[1] ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj

[3] Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

създаването на работни места в средносрочен и дългосрочен план, за подобряването на териториалното сближаване в рамките на ЕС и за подкрепата на непрекъснатото прилагане на Европейския стълб на социалните права.

(2) Регламентът за REPowerEU[4], приет на 27 февруари 2023 г., има за цел постепенното премахване на зависимостта на ЕС от вноса на руски изкопаеми горива. Това ще спомогне за постигането на енергийна сигурност и диверсификация на енергийните доставки на ЕС, като същевременно ще увеличи използването на възобновяеми енергийни източници, капацитета за съхранение на енергия и енергийната ефективност. Швеция добави нова глава за REPowerEU към своя национален план за възстановяване и устойчивост, за да финансира ключови реформи и инвестиции, които ще спомогнат за постигането на целите на REPowerEU.

(3) На 16 март 2023 г. Комисията публикува съобщението „Дългосрочна конкурентоспособност на ЕС: перспективи след 2030 г.“[5], за да се осигури информация за политическите решения и да се създадат рамкови условия за увеличаване на растежа. Съобщението е структурирано около девет взаимно подсилващи се движещи сили в областта на конкурентоспособността. Сред тези движещи сили достъпът до частен капитал, научните изследвания и иновациите, образованието и уменията и единният пазар се открояват като основни приоритети на политиката за реформи и инвестиции с цел справяне с настоящите предизвикателства, свързани с производителността, както и за изграждане на дългосрочна конкурентоспособност на ЕС и неговите държави членки. След това съобщение Комисията публикува на 14 февруари 2024 г. годишния доклад за единния пазар и конкурентоспособността[6]. В доклада се описват подробно конкурентните предимства на единния пазар на Европа и предизвикателствата пред него, като се проследява годишното развитие в съответствие с установените девет движещи сили на конкурентоспособността.

(4) На 21 ноември 2023 г. Комисията прие годишния обзор на устойчивия растеж за 2024 г.[7], с което постави началото на цикъла на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2024 г. На 22 март 2024 г. Европейският съвет одобри приоритетите на обзора във връзка с четирите измерения на конкурентоспособната устойчивост. На 21 ноември 2023 г. въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 Комисията прие и доклада за механизма за предупреждение за 2024 г., в който посочи Швеция като една от държавите членки, които може да бъдат засегнати или за които може да съществува риск да бъдат засегнати от дисбаланси, и за които ще е необходим задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която Съветът прие на 12 април 2024 г., както и предложението за съвместния доклад за заетостта за 2024 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права, прието от Съвета на 11 март 2024 г.

---

4 Регламент (ЕС) 2023/435 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2021/241 във връзка с главите за REPowerEU в плановете за възстановяване и устойчивост и за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) 2021/1060 и (ЕС) 2021/1755 и Директива 2003/87/ЕО (ОВ L 63, 28.2.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

(5) На 30 април 2024 г. влезе в сила новата рамка на ЕС за икономическо управление. Рамката включва новия Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета. Тя включва и изменения Регламент (ЕО) № 1467/97 за прилагане на процедурата при прекомерен дефицит и изменената Директива 2011/85/ЕС за бюджетните рамки на държавите членки[8]. Целите на новата рамка са устойчивост на публичния дълг и устойчив и приобщаващ растеж чрез постепенна фискална консолидация, както и реформи и инвестиции. С нея се насърчава националната ангажираност, като средносрочната ѝ насоченост е по-силна в съчетание с по-ефективно и съгласувано прилагане. Всяка държава членка следва да представи на Съвета и на Комисията национален средносрочен фискално-структурен план. Националните средносрочни фискално-структурни планове съдържат фискалните ангажименти, ангажиментите за реформи и инвестиции на държавата членка, като обхващат период на планиране от 4 или 5 години в зависимост от нормалната продължителност на националния законодателен цикъл. Планът за нетните разходи[9] в националните средносрочни фискално-структурни планове следва да спазва изискванията на Регламент (ЕС) № 2024/1263, в това число изискванията консолидираният държавен дълг да следва правдоподобно низходяща тенденция най-късно до края на периода на корекция или да остане на разумни равнища под 60 % от БВП, а бюджетният дефицит да бъде сведен и/или поддържан под референтната стойност от 3 % от БВП в средносрочен план. Когато държава членка поеме ангажимент да изпълни съответен набор от реформи и инвестиции в съответствие с критериите, посочени в Регламент (ЕС) 2024/1263, периодът на корекция може да бъде удължен с най-много 3 години. За да подпомогне изготвянето на тези планове, на [21 юни] 2024 г. Комисията трябва да предостави на държавите членки насоки относно съдържанието на плановете и последващите годишни доклади за напредъка, които те ще трябва да представят, и в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) № 2024/1263 ще им предаде технически насоки относно фискалните корекции (референтни траектории и техническа информация, когато е приложимо). Държавите членки следва да представят своите средносрочни фискално-структурни планове до 20 септември 2024 г., освен ако държавата членка и Комисията споразумеят да удължат този срок в разумни граници. Държавите членки следва да гарантират участието на своите национални парламенти и консултациите с независими фискални институции, социалните партньори и други заинтересовани страни на национално равнище, когато е уместно.

---

8 Регламент (ЕС) 2024/1264 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1467/97 за ускоряване и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L, 2024/1264, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) и Директива (ЕС) 2024/1265 на Съвета от 29 април 2024 г. за изменение на Директива 2011/85/ЕС относно изискванията за бюджетните рамки на държавите членки (ОВ L, 2024/1265, 30.4.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

9 Нетни разходи, както са определени в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/1263 на Съвета от 29 април 2024 г. (ОВ L 2024/1263, 30.4.2024 г. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Нетни разходи означава държавни разходи след приспадането на: i) разходите за лихви, ii) дискреционните мерки по отношение на приходите, iii) разходите по програми на Съюза, изцяло покрити от приходи от фондове на Съюза, iv) националните разходи за съфинансиране на програми, финансирани от Съюза, v) цикличните елементи на разходите за обезщетения за безработица, както и vi) еднократните и други временни мерки.

(6) През 2024 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива в съответствие с прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост. Пълното изпълнение на плановете за възстановяване и устойчивост продължава да е от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като плановете спомагат за ефективното справяне с всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните години. Специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., 2020 г., 2022 г. и 2023 г. продължават да бъдат еднакво актуални и за плановете за възстановяване и устойчивост, преразгледани, актуализирани или изменени в съответствие с членове 14, 18 и 21 от Регламент (ЕС) 2021/241.

(7) На 28 май 2021 г. Швеция представи на Комисията своя национален план за възстановяване и устойчивост в съответствие с член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/241. Съгласно член 19 от Регламент (ЕС) 2021/241 Комисията оцени целесъобразността, ефективността, ефикасността и съгласуваността на плана за възстановяване и устойчивост в съответствие с насоките за оценка в приложение V към посочения регламент. На 4 май 2022 г. Съветът прие своето решение за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Швеция[10], което беше изменено на 9 ноември 2023 г. съгласно член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/241 за актуализиране на максималното финансово участие за безвъзмездна финансова подкрепа, както и за да бъде включена главата за REPowerEU[11]. Отпускането на траншовете зависи от решение на Комисията, взето в съответствие с член 24, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/241, че Швеция е изпълнила задоволително съответните ключови етапи и цели, определени в решението за изпълнение на Съвета. Задоволителното изпълнение предполага, че постигането на предходните ключови етапи и цели е запазено.

(8) В съответствие с член 8, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на 26 април 2024 г. Швеция представи своята национална програма за реформи за 2024 г. и своята програма за конвергенция за 2024 г. В съответствие с член 27 от Регламент (ЕС) 2021/241 националната програма за реформи за 2024 г. отразява също шестмесечното докладване на Швеция относно напредъка, постигнат при изпълнението на нейния план за възстановяване и устойчивост.

(9) На 19 юни 2024 г. Комисията публикува доклада за Швеция за 2024 г.[12] В него беше оценен напредъкът на Швеция в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки, приети от Съвета в периода 2019—2023 г., и беше направен преглед на изпълнението от страна на Швеция на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени пропуски по отношение на предизвикателствата, които не са разгледани или са само частично разгледани в плана за възстановяване и устойчивост, както и по отношение на новите и нововъзникващите

[10] Решение за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Швеция (ST 7772/2022; ST7772/2022 ADD1).

[11] Решение за изпълнение на Съвета от 9 ноември 2023 г. за изменение на Решение за изпълнение от 4 май 2022 г. за одобряване на оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Швеция (ST 14474 2023).

[12] SWD(2024) 627 final.

предизвикателства. В него бяха оценени също напредъкът на Швеция при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на ЕС в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и напредъкът в постигането на целите на ООН за устойчиво развитие.

(10) Комисията извърши задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 за Швеция. Основните констатации от извършената от Комисията оценка на макроикономическите уязвимости за Швеция за целите на посочения регламент бяха публикувани през март 2024 г.[13] На 19 юни 2024 г. Комисията стигна до заключението, че в Швеция са налице макроикономически дисбаланси. По-специално Швеция е изправена пред уязвимости, свързани с нейния пазар на недвижими имоти и голям частен дълг, които остават актуални въпреки известна корекция от неотдавна, като действията на политиката за справяне с тях са ограничени. След значителни увеличения в продължение на няколко години, от края на 2022 г. цените на недвижимите имоти намаляват. Дългът на частния сектор намаля като съотношение към БВП поради високия растеж на номиналния БВП в резултат на високата инфлация, въпреки че равнищата на дълга продължиха да се увеличават в номинално изражение. Бързото повишаване на лихвените проценти оказа отрицателно въздействие върху обслужването на дълга на домакинствата и търговските дружества за недвижими имоти, намали търсенето и засегна цените на имотите. Преобладаващото наличие на променливи лихвени проценти и ипотеки с много голяма продължителност оказа натиск върху бюджетите на домакинствата, като намали способността за погасяване, предизвика спад в потреблението и допринесе за рецесията от 2023 г. В същото време строителството на нови жилища рязко спадна. Въпреки неотдавнашните понижения цените на жилищата продължават да бъдат значително завишени; изглежда, че цените на търговските недвижими имоти също не са напълно коригирани все още, като съществуват рискове за обслужването на дълга, ако лихвените проценти останат високи, а цените паднат. Финансовият сектор е в силна зависимост от сектора на недвижимите имоти, но силните му показатели би следвало да послужат като преграда срещу разпространението на проблемите на сектора на недвижимите имоти в икономиката като цяло. Напредъкът в политиката е ограничен и при липсата на по-решителни действия установените уязвимости ще продължат да съществуват и може да доведат до нов скок на финансираните с дълг придобивания на жилища и надценени жилища. Мерките, с които се увеличава предлагането на жилища, биха могли да допринесат за предотвратяване на тези проблеми. Освен това данъчното облагане продължава да насърчава финансираното с дълг придобиване на жилище чрез значителното данъчно приспадане на плащанията на лихви по ипотечни кредити и да благоприятства притежаването на жилища. Пазарът за отдаване под наем не е реформиран.

(11) Въз основа на данните, потвърдени от Евростат[14], салдото по консолидирания държавен бюджет на Швеция е намаляло от излишък от 1,2 % от БВП през 2022 г. на дефицит от 0,6 % през 2023 г., докато консолидираният държавен дълг е намалял от 33,2 % от БВП в края на 2022 г. на 31,2 % в края на 2023 г.

[13] SWD(2024) 85 final.

[14] Евростат, Euro Indicators, 22.4.2024 г.

(12) На 12 юли 2022 г. Съветът препоръча[15] Швеция да предприеме действия, за да гарантира, че през 2023 г. растежът на финансираните на национално равнище първични текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката[16], като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите на покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Швеция следва да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. На Швеция беше препоръчано също да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, като се вземе предвид инициативата REPowerEU, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. През 2023 г. според оценките на Комисията фискалната позиция[17] е била като цяло неутрална и е възлизала на 0 % от БВП. Увеличението на финансираните на национално равнище първични текущи разходи (след приспадане на дискреционните мерки по отношение на приходите) през 2023 г. осигури като цяло неутрален принос от 0,1 % от БВП към фискалната позиция и беше в съответствие с препоръката на Съвета. Като цяло неутралният принос на финансираните на национално равнище първични текущи разходи се дължи на намалението на разходите за извънредните мерки за подкрепа (целеви и нецелеви) за домакинствата и предприятията в отговор на покачването на цените на енергията (с 0,3 процентни пункта от БВП), частично компенсирано от редица по-малки по-мащаб мерки и, наред с другото, намаляване на енергийния данък върху горивата. Инвестициите, финансирани на национално равнище, възлизаха на 4,9 % от БВП през 2023 г., с увеличение от 0,2 процентни пункта от 2022 г. Швеция финансира публични инвестиции за екологичния и цифровия преход и за енергийната сигурност, като например схемите „Промишлен скок“ и „Скок на климата“, като предостави финансиране за проекти в областта на климата и нискоемисионни технологии в промишлеността, както и инвестиции в разширяване на широколентовия достъп. Швеция все още не е подала искане за плащане по Механизма за възстановяване и устойчивост.

(13) Основните прогнози в програмата за конвергенция за 2024 г. могат да бъдат обобщени по следния начин. Макроикономическият сценарий в основата на бюджетните прогнози предвижда реалният БВП да нарасне с 0,7 % през 2024 г. и с 2,5 % през 2025 г., като същевременно се предвижда инфлацията по KPIF

---

15 Препоръка на Съвета от 12 юли 2022 г. относно националната програма за реформи на Швеция и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Швеция за 2022 г. *(ОВ C 334, 1.9.2022 г., стр. 1).*

16 Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. средносрочният потенциален ръст на производството на Швеция през 2023 г. се оценява на 7,7 % в номинално изражение въз основа на 10-годишния среден реален потенциален темп на растеж и дефлатора на БВП за 2023 г.

17 Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Тя има за цел да оцени икономическия импулс, произтичащ от фискалните политики, както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите (и с изключение на свързаните с COVID-19 временни извънредни мерки), включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза. Отрицателният (положителен) знак на показателя показва експанзионистична (рестриктивна) фискална политика.

(инфлацията на потребителските цени без разходите за лихви) да бъде 2,1 % през 2024 г. и 1,7 % през 2025 г. Очаква се дефицитът по консолидирания държавен бюджет да нарасне до 1,2 % от БВП през 2024 г. и да спадне до 0,3 % от БВП през 2025 г., докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да се увеличи до 32,0 % до края на 2024 г. и впоследствие да намалее до 31,4 % до края на 2025 г. Предвижда се след 2025 г. салдото по консолидирания държавен бюджет да достигне излишък от 0,7 % от БВП през 2026 г. и 1,7 % от БВП през 2027 г. Поради това се планира салдото по консолидирания държавен бюджет да остане под 3 % от референтната стойност за дефицита от БВП за времевия хоризонт на програмата. На свой ред, след 2025 г. се предвижда съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да намалее до 30,0 % през 2026 г и до 28,0 % през 2027 г.

(14) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 0,2 % през 2024 г. и с 2,1 % през 2025 г., а ХИПЦ-инфлацията да бъде 2,0 % през 2024 г. и 1,8 % през 2025 г.

(15) В прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се предвижда бюджетен дефицит от 1,4 % от БВП през 2024 г., което отразява, наред с другото, отслабване на растежа на данъчните приходи и увеличаване на разходите, по-специално за обвързаните с индекс пенсии в регионалния и общинския подсектор, докато съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да нарасне до 32 % до края на 2024 г. Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция се очаква да бъде експанзионистична с 0,6 % от БВП през 2024 г.

(16) Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. разходи в размер на 0,1 % от БВП се очаква да бъдат финансирани с безвъзмездна подкрепа („безвъзмездни средства“) от Механизма за възстановяване и устойчивост през 2024 г. в сравнение с 0,1 % от БВП през 2023 г. Разходите, финансирани с безвъзмездни средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, ще дадат възможност за висококачествени инвестиции и реформи за повишаване на производителността без пряко въздействие върху салдото и дълга по консолидирания държавен бюджет на Швеция.

(17) На 14 юли 2023 г. Съветът препоръча[18] на Швеция да поддържа стабилна фискална позиция през 2024 г. Когато изпълняваха своите бюджети за 2023 г. и изготвяха своите бюджети за 2024 г. държавите членки бяха приканени да вземат предвид факта, че Комисията ще предложи на Съвета да бъдат открити основани на дефицита процедури при прекомерен дефицит въз основа на данните за резултатите за 2023 г. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. се очаква през 2024 г. структурното салдо на Швеция да бъде 0,0 % от БВП, спрямо 0,1 % през 2023 г., като по този начин ще бъде над средносрочната бюджетна цел (СБЦ) на държавата за структурно салдо от -1 % от БВП. Това е в съответствие с препоръчаното от Съвета.

(18) Освен това Съветът препоръча на Швеция да предприеме действия за прекратяване на действащите извънредни мерки за енергийна подкрепа възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. В допълнение Съветът уточни, че ако

[18] Препоръка на Съвета относно националната програма за реформи на Швеция за 2023 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за конвергенция на Швеция за 2023 г. (ОВ C 312, 1.9.2023 г., стр. 252).

нови увеличения на цените на енергията наложат предприемането на нови или продължаващи мерки за подкрепа, Швеция следва да гарантира, че тези мерки са насочени към закрила на уязвимите домакинства и предприятия, че са фискално достъпни и че запазват стимулите за икономии на енергия. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. нетните бюджетни разходи[19] за извънредните мерки за енергийна подкрепа се оценяват на по-малко от 0,1 % от БВП през 2023 г. и се очаква да бъдат под 0,1 % през 2024 г. и 0 % през 2025 г. Предвижда се извънредните мерки за енергийна подкрепа да бъдат прекратени възможно най-скоро през 2023 г. и 2024 г. Това е в съответствие с препоръчаното от Съвета.

(19) Освен това Съветът препоръча на Швеция да запази финансираните на национално равнище публични инвестиции и да гарантира ефективното усвояване на безвъзмездните средства по Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, по-специално за насърчаване на екологичния и цифровия преход. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. финансираните на национално равнище публични инвестиции се очаква да се увеличат на 5,1 % от БВП през 2024 г. от 4,9 % от БВП през 2023 г. Това е в съответствие с препоръчаното от Съвета. На свой ред публичните разходи, финансирани от приходи от фондовете на ЕС, включително безвъзмездни средства по линия на Механизма за възстановяване и устойчивост, се очаква да останат стабилни и да възлизат на 0,2 % от БВП през 2024 г.

(20) Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, и при условие че политиката остане непроменена, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2024 г. за 2025 г. се предвижда дефицит по консолидирания държавен бюджет от 0,9 % от БВП и съотношение на консолидирания държавен дълг към БВП от 31,3 % на фона на очакваното икономическо възстановяване.

(21) В съответствие с член 19, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/241 и критерий 2.2 от приложение V към него планът за възстановяване и устойчивост включва широк набор от взаимно подсилващи се реформи и инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени до 2026 г. Очаква се те да спомогнат за ефективното справяне с всички или със значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за държавата препоръки. В рамките на този кратък срок пристъпването без отлагане към ефективното изпълнение на плана, включително на главата за REPowerEU, е от съществено значение за повишаване на дългосрочната конкурентоспособност на Швеция чрез екологичния и цифровия преход, като същевременно се гарантира социална справедливост. От основно значение е Швеция значително да ускори осъществяването на реформи и инвестиции, за да бъде в състояние да изпълни ангажиментите си по плана до август 2026 г. Системното участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост.

[19] Стойността представлява равнището на годишните бюджетни разходи за тези мерки, включително приходите и разходите и когато е приложимо, след приспадане на приходите от данъци върху извънредните печалби на доставчиците на енергия.

(22) Като част от междинния преглед на средствата от политиката на сближаване, в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060 от Швеция се изисква да направи преглед на всяка програма до март 2025 г., като вземе предвид, наред с другото, предизвикателствата, посочени в специфичните за държавата препоръки за 2024 г., както и на своя национален план в областта на енергетиката и климата. Този преглед представлява основата за окончателното разпределение на финансирането от ЕС, включено във всяка програма. Швеция постигна напредък в прилагането на политиката на сближаване и Европейския стълб на социалните права, но продължават да съществуват предизвикателства, а също и различия между столичния регион и останалата част от страната. Важно е да се ускори изпълнението на политиката на сближаване, а договорените в програмите приоритети остават актуални. От решаващо значение е да продължи подкрепата за иновациите, допринасящи за по-нататъшното екологизиране на обществото с амбицията за постигане на неутрална по отношение на климата икономика, като същевременно продължат да се преодоляват социално-икономическите регионални различия и различията между градските и извънградските райони. Освен това продължава да бъде от ключово значение насърчаването на повишаването на квалификацията и преквалификацията, като се обръща особено внимание на уязвимите групи, по-специално на тези с мигрантски произход. Швеция би могла също така да използва инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“, за да стимулира инвестициите в технологии, подпомагащи екологичния преход. Разработването и производството на чисти технологии с ефективно използване на ресурсите, включително укрепването на веригите за създаване на стойност и справянето с недостига на работна ръка и умения, е важно за дългосрочната устойчивост и конкурентоспособност на шведските региони и техните малки и средни предприятия.

(23) Освен икономическите и социалните предизвикателства, разгледани в плана за възстановяване и устойчивост и други фондове на ЕС, Швеция е изправена пред няколко допълнителни предизвикателства, свързани със: i) влошаването на образователните резултати на учениците, по-специално на учениците в неравностойно социално-икономическо положение и тези с мигрантски произход; ii) недостига на умения, който е най-силно изразен за хората в неравностойно социално-икономическо положение и тези с мигрантски произход; и iii) намаляването на емисиите на парникови газове.

(24) Въз основа на резултатите от Програмата за международно оценяване на учениците (PISA) за 2022 г., от 2018 г. насам основните умения на шведските ученици са се влошили. Най-голямо влошаване се наблюдава по математика, където делът на лицата със слаби резултати е доста над целта на ЕС. Процентът на учениците със слаби резултати се е увеличил дори още повече при учениците в неравностойно социално-икономическо положение, а разликата между родените в страната ученици и тези с мигрантски произход е много голяма. Освен това постоянният недостиг на квалифицирани учители има опасност да окаже отрицателно въздействие върху качеството на образователната система и резултатите на учениците.

(25) През 2022 г. 15 % от всички ученици, завършващи първи гимназиален етап на средното образование, са имали твърде ниски оценки или незавършен цикъл на обучение, което ги е лишило от възможността да се класират за втори гимназиален етап на средното образование. Това засяга по-специално учениците

в неравностойно социално-икономическо положение и тези с мигрантски произход, тъй като много от тях не отговарят на изискванията за гимназиален етап на средното образование. Тази група е по-слабо представена и в частните училища, чиито ученици имат средно по-добри шансове да се класират за по-нататъшно обучение. Тъй като повечето работни места в Швеция изискват гимназиален етап на средното образование или по-висока квалификация, произтичащата от това разлика в завършената образователна степен увеличава и риска съответното лице да не си намери работа, което води до отрицателни последици за интеграцията.

(26) Между отделните групи съществуват големи различия по отношение на равнищата на квалификация и завършената образователна степен. Тези различия са най-силно изразени при младите хора, родени извън ЕС, за които е по-малко вероятно да са завършили гимназиален етап на средното образование и по-малко вероятно да участват в заетост, образование или обучение в сравнение с родените в Швеция. Това намалява шансовете им за заетост и представлява риск за способността на Швеция да подобри още повече своята устойчива конкурентоспособност. Освен това този недостиг на умения допълнително задълбочава недостига на работна ръка, който е особено очевиден в секторите на промишлеността и услугите и представлява сериозно предизвикателство за развитието и екологичния промишлен преход на най-северните региони на страната.

(27) При настоящите политики изглежда слабо вероятно Швеция да постигне целите си за 2030 г. в рамките на политиката на ЕС за намаляване на емисиите на парникови газове. Все още няма актуализирани всеобхватни сценарии за емисиите на парникови газове, отразяващи промените в политиката през 2023 г. и 2024 г., тъй като наличният понастоящем правителствен план за действие в областта на климата е съсредоточен върху по-дълъг времеви хоризонт, до 2045 г., без количествени сценарии за траектории на емисиите за периода до 2030 г. Все пак няколко проучвания на официални и независими органи изглежда потвърждават, че настоящите политики на Швеция ще доведат до значително изоставане от целите на ЕС за емисиите на парникови газове за 2030 г. Намаляването на емисиите в автомобилния транспорт е от ключово значение, ако Швеция иска да постигне целите си за 2030 г. в рамките на политиката на ЕС за намаляване на емисиите на парникови газове. На автомобилния транспорт се падат три четвърти от енергийните потребности от петрол и нефтопродукти, които са основният източник на емисии на парникови газове от изкопаеми горива в Швеция.

(28) Въпреки че Швеция има най-голям дял на възобновяемите енергийни източници в общото потребление на енергия в ЕС, тя продължава да разполага с неизползван потенциал за възобновяеми енергийни източници. Този потенциал би могъл да се използва, за да се обезпечи извършваната в момента електрификация на промишлените отрасли в южната част на Швеция, както и иновативните, екологосъобразни промишлени разработки и декарбонизация в северната част на Швеция, които изискват още по-голямо производство на електроенергия. Продължава да има редица пречки пред разширяването на капацитета на страната за производство на енергия от възобновяеми източници. Това може да доведе до невъзможност Швеция да постигне предвиденото увеличение на мощностите за вятърна енергия с 13 GW и на мощностите за слънчева енергия с около 5 GW между 2021 и 2030 г. Едно такова препятствие са

свързаните с издаването на разрешения пречки за разположените както в морето, така и на сушата инсталации за вятърна енергия. Тези пречки произтичат, наред с другото, от неефективните процедури за издаване на разрешения и правото на вето на общините и органите в сферата на отбраната.

(29) С оглед на задълбочения преглед на Комисията и заключението ѝ относно наличието на дисбаланси, препоръките по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръка 1 по-долу. Политиките, посочени в препоръка 1, спомагат за преодоляване на слабостите, свързани с високата задлъжнялост на домакинствата и оценените на висока стойност недвижими имоти.

ПРЕПОРЪЧВА на Швеция да предприеме през 2024 г. и 2025 г. следните действия:

1. Да представи своевременно средносрочния фискално-структурен план. Да намали рисковете, свързани с високите дългове на домакинствата и дисбалансите на жилищния пазар, чрез намаляване на данъчното приспадане на лихвените плащания по ипотечните кредити и увеличаване на периодичните данъци върху недвижимата собственост, като същевременно разработи подходящи инструменти за по-добра оценка и насочване на политиката. Да стимулира инвестициите в жилищно строителство с цел облекчаване на най-неотложния недостиг, по-специално чрез отстраняване на структурните пречки пред строителството. Да подобри ефективността на жилищния пазар, включително чрез въвеждане на реформи на пазара на отдаване на жилища под наем.

2. С оглед на продължителните забавяния значително да ускори изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост, включително главата за REPowerEU, като гарантира осъществяването на реформи и инвестиции до август 2026 г. Да ускори изпълнението на програмите на политиката на сближаване. В контекста на междинния им преглед да продължи да се съсредоточава върху договорените приоритети, като същевременно вземе предвид възможностите, предоставени от инициативата „Платформа за стратегически технологии за Европа“ за подобряване на конкурентоспособността.

3. Да подобри образователните резултати, включително на учениците в неравностойно социално-икономическо положение и тези с мигрантски произход, като предприеме мерки по отношение на постоянния недостиг на квалифицирани учители, като гарантира възможности за равен достъп до системата на училищното образование и като подкрепи допълнително прехода на учениците към гимназиалния етап на средното образование. Да развива уменията на работната сила, по-специално на хората в неравностойно социално-икономическо положение и тези с мигрантски произход, чрез целенасочени мерки на политиката и целеви ресурси, за да се подобри тяхната интеграция на пазара на труда.

4. Да гарантира постигането на целите за намаляване на емисиите на парникови газове чрез намаляване по-специално на емисиите от автомобилния транспорт и да ускори и рационализира процедурите за издаване на разрешения за внедряване на възобновяеми енергийни източници, по-специално за вятърна енергия в морето и на сушата.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател